

NHỮNG ĐỨA CON CỦA MÁ

SONG NHI

Hồi nội đem trầu cau cưới má về cho ba, nhiều người nói má có phúc lấy chồng ăn học đầy mình. Đã vậy còn đẹp trai con út, vườn ruộng thì mệnh mông. Bên xứ đó biết bao con gái vậy mà qua tuốt miệt này cưới má. Sau đám cưới một

tuần má lên chức má liền. Không phải má của Dung đâu. Bởi lúc đó Dung còn là một sinh linh bay phát phơ tận phương nào. Má thành má của một đứa nhỏ hai tuổi óm nhách óm nhom tên Xiêm. Con của ba với một cô miên lai nào đó ở miệt Sóc Trăng – Trà Vinh .

Một năm sau má sinh thêm Dung, suốt khoảng thời thơ bé của mình Dung gặp Bác Hai ở trên xóm chợ nhiều hơn ba mình. Ba Dung làm soạn giả, kiêm dàn dựng kiêm luôn ông bầu cho một đoàn gánh hát. Chắc vì kiêm nhiều việc như vậy nên ba đi quanh năm, suốt tháng. Quên luôn mình còn có vợ, hai con gái và một bà mẹ già ở cái xóm Xẻo Mây này. Gánh của ba hát hay cỡ nào đi lưu diễn bao nhiêu tỉnh miền Tây thì Dung với má không biết. Dung chỉ biết má với Dung chưa một lần được coi đoàn của ba diễn. Ba nổi tiếng nổi danh ra sao cũng chẳng biết. Chỉ biết ba chỉ về nhà khi ba cần tiền mà thôi.

Ba về lâu thì bữa trước bữa sau là đi, mau thì ăn xong bữa cơm. Trước khi đi bao giờ trong tay ba cũng có cái kim tây đính một hai khâu vàng của bà nội đưa . Nội không đưa thì má cũng đưa vậy thôi, không có gì khác biệt. Những lần ba về chị hai Xiêm và Dung đứng lấp ló chỗ hàng cột nhà len lén nhìn ba. Tóc ba mượt rượt, quần áo trắng băng không như ba của tụi thằng Tí hay con Lượm. Chị hai với Dung không dám mơ được ba làm nhong nhong cho mình cưới như ba tụi nó. Chỉ muốn được ba ôm một cái để hít hà mùi dầu thơm trên người ba cho đã. Nhưng chắc tại chị hai Xiêm lem nhem nên ba không nhận ra được đó là con gái của mình. Cũng như sợ ả Dung sẽ làm nhăn mắt bộ đồ hồng chùng.

Lần này ba về bốn ngày rồi mà ba chưa đi. Không ai biết lý do gì nhưng Dung biết. Sáng hôm kia má đi chợ, Dung nghe giọng nội cương quyết :

- Bây đói thì về đây tao nuôi. Tao không cho bây tiền làm tuồng dựng tuồng gì đó nữa. Bao năm nay bây rút rĩa nhà này giờ còn cái vỏ mục chớ còn cái gì đâu. Chuyện bây tác tộ bên ngoài tao biết hết. Nhưng tao nói trước cho bây biết, nhà này chỉ có con dâu duy nhất là má con Dung thôi. Bây mà dẫn cái ngữ ẻo lả, ngã ngớn đó về tao vác chổi chà tao đập cho mang nhục .

Ngày hôm sau thì ba đi. Lúc xuống đờ ba còn dặn đi dặn lại má “ Coi ráng chạy dùm anh nghe mình ”. Đó là lần đầu tiên Dung nghe ba gọi má ngọt ngào êm dịu như vậy.

Cả tuần đó má quơ quào từ vườn sau ra tới nhà trước. Bầy vịt định nuôi đẻ, đám heo mới vô tạ, cá dưới ao, má đem bán hết. Bán mảo luôn đám xoài cát sau vườn. Sợ ba trông, thay vì nhắn ba về như dự định má tất tả dẫn theo chị hai với Dung đón xe đò đi tới chỗ đoàn hát của ba đang diễn. Khuya, má tần ngần thờ dài mấy lần khi gói cặp vòng cưới chạm kiểu bánh ú trong cái khăn mùi xoa. Má sợ chưa đủ số ba cần.

Tới chỗ đoàn hát của ba đang dựng rạp thì trời đã trưa. Má kêu hai ly nước mía trước cửa rạp cho chị hai Xiêm với Dung uống. Biểu hai đứa ngồi yên đó đừng chạy lung tung. Nói đôi ba câu nhờ dì bán nước mía ngó chừng. Má đi vội vô rạp kiểm ba. Má nói đi một chút mà Dung uống hết ly nước mía cả buổi trời hồng thấy má trở ra. Tới lúc chị hai Xiêm ngủ gục lên gục xuống mới thấy má ra. Hỏi đi má nói sẽ ở mấy ngày cho hai chị em coi hát đã luôn. Vậy mà trả tiền nước mía xong má xốc lại giỏ đệm má biểu chuẩn bị về cho kíp chuyển đờ chiều. Mặc kệ dì nước mía có lòng nài giữ, dì nói :

- Chị về chị giờ này cho mệt , sáng mai hãy về cho khoẻ. Chắc chị có bà con là đào kép gì hả. Nếu chị hồng ngại chị lại nhà tui nghỉ ngơi. Tối nay đoàn hát tuồng Dương Quý Phi hay lắm. Cô Mỹ Hạnh vợ ông bầu Thanh đóng vai chánh. Đào hát ở Sài Gòn chính tông nghe. Trời ơi, cổ đẹp hết biết luôn ...

Băng đi mấy năm, hôm đó lồi xé xé chiều nghe con Mực sửa inh ỏi ngoài ngõ má bước ra. Thấy một người đàn bà trẻ đẹp tay bông, tay dẫn con nhỏ đứng bợ ngỡ trước cổng rào. Má đôn đả mời vô nhà uống miếng nước. Miệng hỏi chớ em kiếm ai. Người đàn bà chần chờ một chút rồi nói kiếm người bà con mà tìm nhà không ra. Không biết họ dọn đi chỗ khác hay sao đó. Má ừ hử theo, má nói giờ nhiều người dọn tới dọn đi nên nhiều khi một ngày một bữa kiếm không ra. Rồi má mời người đàn bà đó ở lại ngủ mai hả kiếm tiếp. Mặc cho nội rầy rà dân cù bơ cù bất biết tốt xấu thế nào mà rước vô nhà. Lỡ gặp dân lừa gạt sáng ra không còn cái quần mà bận. Mà má cũng kỳ ghê nơi, cho người ta ở nhờ là tốt rồi. Má còn mần gà nấu cháo đãi người ta. Chị hai Xiêm hỏi :

- Mắc mớ gì không dọn canh rau má cá kho đang ăn mà phải mần gà vậy má.

Má thở hắt ra , trả lời :

- Người ta dân Sài Gòn sợ ăn không quen đồ ăn ở quê.

Má thiệt là hay nhìn sơ vậy mà biết người ta dân Sài Gòn dù má chưa đi Sài Gòn bao giờ.

Sáng ngày hôm sau nhà không bị mất mát cái gì. Ngược lại còn dư ra nữa là khác. Dư hai đĩa nhỏ đang ngủ trên bộ ván và cái phong thư được dán bằng ly uống trà để trên bàn. Nội kêu chị hai Xiêm đọc coi phong thư nói cái gì. Chị lập cạ, lập cạ vừa đọc vừa đánh vần, chữ được chữ mất. Chị đọc xong thì nội kêu trời ơi, đất hỡi. Biểu Dung chạy lên chợ kêu bác hai xuống liền cho Nội. Bác hai xuống tới nói đôi ba câu Nội lại sai bác đi kêu ba về gấp. Về liền coi thực hư ra sao .

Còn phần má , hồng cần tới cái thư bởi má hồng biết chữ. Nhưng Má vẫn biết hết, Má biết người đàn bà đó tên Mỹ Hạnh. Má nhớ rõ vóc dáng gương mặt ấy dù chỉ nhìn lén thoáng qua có một lần. Chắc tại cổ ý y tưởng má hồng biết mặt cổ. Ui, mà cần gì biết. Nhìn tay cổ đeo hai chiếc vòng kiềng chạm bánh ú thì má biết cổ là ai liền. Ngay khi cổ cùng hai đứa nhỏ ngồi trên bộ ván má cũng đã biết hai đứa nhỏ đó con ai luôn kìa. Chẳng cần tới chờ ba về xác nhận .

Tuần sau, má xách cặp gà tơ mập ú với giỏ xoài cát chín cây đi lên nhà ông chủ tịch xã. Vợ ông chủ tịch xã hồi trước ở chung xóm với nhà nội. Chẳng biết do ông chủ tịch xã thông cảm hoàn cảnh má hay do sợ oai bà chủ tịch xã. Chỉ biết hôm sau má xách cái sổ hộ khẩu lên xã thì ông lấy con dấu đóng lộn cộp gì đó trên mấy tờ giấy. Vậy là má có thêm liền hai đứa con nữa khỏi phải để chửa gì ráo trội .

Nhiều bữa thấy má ăn chén cơm mà bỏ lên bỏ xuống mâm hai ba lần. Tay này chan canh cho bé Thủy, tay kia lấy xương cá cho út Thông. Nội lại kêu trời kêu đất: “ Dâu ơi, dâu hỡi bây hiền chi mà hiền dữ vậy ”. Nào đâu chỉ có vậy má trần thân lai nhộng với tụi nó. Mấy tháng đầu đêm nào thằng Thông cũng thức giấc khóc rỉ rả cả tiếng đồng hồ. Má một tay xoa lưng nó miệng ầu ơ ví dầu. “ Ngủ đi con ngủ ngoan má thương ”. Vậy mà nó cứ luôn miệng gọi má ơi, má ời .

Con Thủy chiều chạng vạng nào nó cũng ra đứng trước cổng rào khóc hù hụ như ma trù. Má hỏi nó nhớ má nó hả, nó lắc đầu nói không phải. Nó khóc vì nó sợ tiếng con vẹt sành kêu trên cây mận hồng đào trước sân. Nó nói có câu vậy thôi đó. Bữa sau má xách dao ra đốn bay cây mận hồng đào bụi chẳng. Không ai dạy ai biểu nó hết mà bữa kia thấy má ngồi phơi đậu xanh trước hàng hiên. Nó lượm cái nón lá má để gần đó lon ton chạy lại đứng sau lưng quạt quạt hỏi “mát hông má, má bớt mệt chưa má”. Má cười trả lời với nó “má mát, má hồng mệt” trong khi mồ hôi vẫn chảy thành dòng trên mặt .

Ba gần như là biệt tích biệt tằm. Không phải ba bận rộn như hồi xưa đâu. Sau khi cô đào chánh Mỹ Hạnh đi theo người tình mới vài tháng ba cũng bán gánh hát lại cho người khác. Ba về trồng kiểng làm thơ cùng người yêu dấu mới của ba. Một bà góa trẻ ở gần chợ Tam Bình.

Năm đó, mới ra giêng thì ba về. Mém chút nữa Dung không nhận ra ba. Ba gầy yếu, mái tóc bù xù, nước da vàng vọt, khác với dáng dấp phong độ thường ngày. Chiều ngày ấy trong khi nội vẫn kêu “ tròi ơi , đất hời ” như thường lệ ở nhà trên thì má ngồi khóc hu hu ở sau bếp. Má kêu bốn chị em Dung lại dặn dò chị hai Xiêm những công việc vườn ruộng, heo gà. Phần Dung má cất đặt lo nấu cơm, nấu nước. Thủy với Thông phải luôn ở nhà trên để nội sai biểu lật vật. Má nói ba bị sơ gan cổ chướng nặng lắm. Do hồi trước ba uống rượu với hút thuốc nhiều. Sắp tới má phải lo đi chạy thuốc với ba. Bốn chị em thương má thì phải nghe lời má dặn .

Má bắt đầu những tháng ngày giành giật ba với tử thần. Thời đó chưa có xạ trị như bây giờ chỉ dựa vào thuốc nam thuốc bắc. Chỗ nào nghe có thầy hay má cũng lặn lội đưa ba tới coi mạch hốt thuốc. Ngày xưa, với những người đàn bà của ba, má còn giành giật không lại. Huống hồ chi bây giờ là tử thần. Gần một năm sau ba mất .

Một năm sau ngày ba mất, bữa chiều kia đang ngồi trên trường kỷ, nội bảo thấy nhức đầu. Nội vừa mới bước xuống đất định lại học tử lấy chai dầu thì nội ngã ngang ra. Khi nội tỉnh dậy phân nửa người bị liệt không thể đi đứng như xưa. Thầy thuốc bảo nội trúng gió. Má tiếp tục chạy thầy chạy thuốc nhưng nửa năm sau nội cũng qua đời. Má thường ngày đã ít nói bây giờ càng ít nói hơn. Má như cái bóng câm lặng chỉ biết làm việc quần quật từ sáng tới chiều để nuôi bốn đứa con đang tuổi ăn, tuổi lớn .

Hôm đám giỗ đầu xả tang bà nội có một ông khách lạ đi cùng bác hai tới dự. Lạ vì trước giờ ông không có qua lại chi với nhà Dung cũng không phải dòng họ bà con. Chớ ai cũng biết ông là ông chủ tiệm tạp hóa Thuận Bình có cái nhà lầu bụi chẳng ngoài chợ gần nhà bác hai .

Tối đêm đó bốn chị em Dung núp ở ngoài mấy tấm ván bên mé hiên để nghe lén coi Bác hai nói gì với má. Dung nghe bác hai trai khuyên má tái giá với ông chủ tiệm tạp hóa. Bác nói má cực khổ nhiều rồi. Một thân một mình bốn đứa con làm sao mà lo xuể. Bác nói ông là bạn bao năm với bác, người tử tế đàng hoàng, vợ chết sớm ở vậy nuôi con khôn lớn. Ông quý, ông thương cái tính hiền lành chịu khó của má. Nhiều người cũng bèo dáng, bèo hình nhưng ông không có chịu. Bác hai gái cũng nói thêm vào, bác nói :

- Anh tư Bình là bà con bên tui thành ra tui biết rõ gia cảnh ảnh. Thím đừng có lo những chuyện rườm rà sau này. Mấy đứa con của ảnh tui nó hiểu chuyện lắm.

Biết ảnh muốn chấp nối với thím tụi nó mừng. Ủng hộ nói vô hết mình. Thằng con lớn cưới vợ ảnh cũng chia phần ăn cho nó hẳn hoi. Con nhỏ kể thì có người ta đi hỏi rồi. Thằng út thì đang đi học sắp ra trường. Hai chị em nó đang ở cái nhà anh Tư mua trên Sài gòn hồi mấy năm trước.

Ảnh có nói với tui nếu thím ửng mọi chuyện sau này tùy ý thím hết. Thím dẫn tụi nhỏ ra đó cùng buôn bán. Giả như thím thích ở vườn ruộng nhà ngoài chợ ảnh cho thuê lấy tiền mỗi tháng rồi ảnh mua thêm đất đai về đây hủ hỉ cùng thím với mấy đứa nhỏ. Nói chung cần tình nghĩa với nhau chứ cuộc sống cơm gạo coi như không cần lo. Thím nghe anh chị khuyên, bước thêm bước nữa. Có người bầu bạn đỡ hẩm hiu lúc tuổi già. Con cái tụi nó phải lớn rồi lấy vợ lấy chồng đâu có ở cùng mình hoài được đâu.

Những ngày sau đó cứ đôi ba hôm vào xế chiều bác Tư đi cùng vợ chồng bác hai vào thăm má con Dung. Lần nào bác tư cũng xách linh kính bánh trái quà cáp. Bốn chị em Dung thì thăm đoán già đoán non chuyện má có lấy chồng nữa không. Chị hai Xiêm nói tùy ý má còn Dung quen không có ý kiến xưa nay. Út Thông hình như nó thích bác Tư nhất là sau khi bác cho nó mấy món đồ chơi. Riêng con Thủy thì ngược lại nó nói một cách dứt khoát “ Em , hồng cho má lấy chồng đâu ”. Tưởng nó nói giỡn chơi ai dè nó làm thiệt .

Hôm trước lúc chạng vạng khi bác hai cùng ông bác tư ấy ra về vừa tới cây cầu nhỏ bắt qua con rạch thì hời ơi cái cây làm tay vịn cầu không cánh mà bay. Người nhà quê như mấy chị em Dung không cần tay vịn vẫn đi ào ào. Nhưng người ở chợ như những vị khách ấy thì lại khác. Má giả lả bảo chắc mấy đứa con nít trong xóm sợ ý làm rớt cây tay vịn. Má sai Dung với chị Xiêm lấy hai cây trúc thật dài cắm xuống bên mé rạch để mấy bác vịn vào như chống sào để đi cho dễ.

Quay vào nhà việc đầu tiên má gọi con Thủy hỏi nó giấu cây vịn cầu ở đâu mau ra gấn lại. Má nói nó làm vậy là vô phép, người ta biết sẽ cười má không biết dạy con. Còn như nữa má sẽ bắt khoanh tay quỳ gối ở trên nhà trên. Lúc đầu nó chối nhưng khi nghe má nói “ Con là con của má tánh nết con ra sao má biết rõ ” thì nó cúi gằm mặt mím chặt môi. Chợt nó ngược mặt lên nói :

- Con hồng làm vậy nữa. Nhưng má đừng lấy chồng được không má. Hồng ấy , con nghĩ học cho má đỡ cực, má đừng lấy chồng nhe má .

Nó nói tới đó thì méo máo khóc. Thằng Thông chẳng biết trời trăng gì, thấy con Thủy khóc cũng hòa theo khóc. Nó ôm lấy má như sợ ai đó giật má đi mất hồng bằng. Nó nói bằng giọng ngọng nghịu :

- Con hồng cần mấy chiếc xe đồ chơi đó nữa. Chút con liệng nó xuống sông. Má đừng lấy chồng nghe má. Má đừng bỏ út Thông nghe má ...

Chị hai Xiêm với Dung đứng gần đó cũng oà khóc theo. Má đưa tay ngoắc chị em Dung Lại. Má ôm đứa này, rờ đầu đứa kia. Nước mắt má chảy ròng ròng mà miệng má cười, má nói :

- Má có nói má lấy chồng hồi nào đâu. Tụi con đừng khóc má không lấy chồng, má ở vậy với tụi con. Cuộc đời của má chuyện gì cũng thua kém, không bằng người khác. Cái má được nhất là có bốn chị em con. Thương má, cố gắng học hành nên người tử tế.

Không biết má nói gì mà bác Tư Bình không còn tới nhà nữa. Nhưng chắc chắn không phải sợ cái câu hăm dọa của con Thủy “ Ông mà còn tới nữa em đỡ cầu

để ông lợi rạch về cho biết ". Người ta ở quê nuôi một đứa con đi học đã là chuyện khó. Đàng này bốn chị em Dung đều tới trường đầy đủ. Trăm dâu đổ đầu tằm má quần quật từ sáng đến chiều với ruộng vườn. Hết heo gà tới trồng rau trồng cải chuyện gì má cũng làm tuốt luốt.

Năm đầu tiên chị Xiêm học đại học ở Sài Gòn thì gặp anh Hải. Anh là cháu ruột bà chủ khu nhà trọ chị đang thuê ở để đi học. Anh từ Mỹ về thăm họ hàng, trời xui khiến thế nào mà anh và chị phải lòng chị nhau. Anh ngỏ lời nếu chị ưng thuận thì anh sẽ cưới và rước chị về bên. Nhưng chị lại từ chối lời đề nghị của anh. Má biết chuyện má nhấn chị dẫn anh về quê chơi. Tối đó không biết Má nói gì với chị mà sáng bữa sau chị lại đồng ý lời đề nghị của anh. Đám cưới được gấp rút tổ chức ngay sau đó. Dung hỏi má , má cười cười rồi nói :

- Má thấy cậu Hải mặt mũi dễ coi, nhìn cũng đàng hoàng tử tế. Má biết hai Xiêm nó cũng thương người ta. Nhưng chị hai bây giờ xa má với tụi bây. Nó muốn ở đây đỡ đàn má ... Con má tánh ý ra sao má biết rõ. Bởi vậy, má kêu nó đừng vì má mà lỡ duyên nợ. Má còn khoẻ còn lo tụi con được. Mai mốt má già báo hiếu má cũng chưa muộn.

Đám cưới xong, hai năm sau thì chị Xiêm theo chồng về Mỹ. Bữa đưa chị đi ra sân bay bốn chị em ôm nhau khóc sụt sướt. Chỉ có má là không khóc, má còn rầy mấy chị em là không được khóc người ta cười cho. Phải mừng cho chị chứ, có đâu khóc bù lu bù loa như con nít. Vậy mà, chị đi rồi ba ngày sau má đụng cái gì đổ bể cái đấy. Lá thư đầu tiên gửi về chị bảo bên nhà chồng rất tốt với chị. Sắp tới chị sẽ đi học tiếp. Chị kể chị nằm mơ thấy cùng với chị em Dung đi nhỏ bông súng về nấu canh chua cá linh. Tỉnh giấc dậy chị nhớ nhà òa khóc khiến chồng chị phải an ủi mãi. Chắc sợ bấy nhiêu đó không đủ diễn tả nỗi nhớ của mình cuối thư chị còn nhắc lại " nhớ má quá trời má ơi ". Báo hại cả tuần sau đó má cứ lấy cái thư ra nhìn ngó hoài dù má không biết đọc rồi má lại lén lén kéo cái khăn lau nước mắt.

Bẵng đi một thời gian chừng năm mấy. Trong một lá thư khác chị Xiêm nói chị gặp một người tên là Caroh Lê. Chính là cô đào hát Mỹ Hạnh ngày xưa. Bà là khách quen của tiệm nail nơi chị đang làm. Một lần bà thuận miệng hỏi chị ở tỉnh nào của miền Tây. Hỏi hỏi nói nói thế nào mà nhận ra là quen biết nhau. Nghe chị bảo Thủy và Thông đều đã lớn và học hành rất giỏi bà vui lắm. Chị nói bà bây giờ giàu có do ông chồng chết để lại rất nhiều tiền của. Bà có một đứa con với chồng sau. Hiện tại bà đang cặp kè với ông ca sĩ của một trung tâm ca nhạc. Nên thỉnh thoảng bà vẫn đi hát cho vui trong những dịp họp mặt, hội hè.

Mấy tháng sau, vào giữa mùa hè lỏi xé xé chiều có bà rất đẹp sang trọng đứng tần ngần trước ngõ nhà Dung. Cũng y chang như hồi xưa má biết bà ta tên Mỹ Hạnh. Biết lý do bà ta tới nhà nên má lật đặt mời người ta vô nhà rồi hối Dung bắt gà nấu cháo. Mấy hôm sau bà ta xin phép má đưa Thủy và Thông cùng đi chơi với bà ở đâu tận Nha Trang – Đà Lạt. Đúng ra bà mời cả nhà Dung cùng đi nhưng má từ chối khéo. Má nói má đi xe không quen vả lại con heo nái ở nhà gần để nên má phải canh chừng. Má không đi thì Dung dĩ nhiên cũng không đi .

Một tuần sau khi trở về nhà. Thủy với Thông tranh nhau kể cho má nghe chuyện đi chơi ở đâu. Chuyện bà Hạnh mua sắm cho mình những gì. Buổi tối, bà Hạnh ước mồi muốn làm giầy tờ đem Thủy và Thông về bên cùng mình cho có tương lai thì má gạt đầu cái rụp. Như thể má đưa cho người ta hai cái trứng gà, trứng

vịt chớ không phải hai đứa con của mình. Thế nhưng ngay lúc đó con Thủy lên tiếng liền, nó nói tỉnh khô hà , nó nói :

- Con cảm ơn má còn nhớ tới tụi con và lo lắng tương lai cho tụi con. Con bây giờ đủ trí khôn biết quyết định cho cuộc đời mình . Con không đi đâu hết, con ở đây với má lớn và chị quen rồi. Út Thông nó có theo má thì theo chứ con thì không ...

Biết tính con Thủy cứng cỏi đó giờ nên má quay qua khuyên nó, má nói :

- Đi đi con cho sung sướng tấm thân, má vẫn còn chị ba mà ờ đàn tay chân, đừng có lo cho má. Chừng nào quờn quờn thì về thăm má ...

Không chờ má nói hết con Thủy cắt ngang lời :

- Đó giờ con có thấy cực khổ gì đâu má. Má kêu con đi chi bằng má kêu con nhảy sông chết khuất cho rồi.

Thấy khuyên lớn con Thủy không xong má quay qua thẳng Thông. Nó xưa giờ ngoan hiền luôn nghe lời má. Nhưng má chưa kịp nói gì thì nó đã lắc đầu không ngừng và mếu máo nói :

- Hông con ở đây với má với mấy chị. Con hông đi đâu hết, má đừng đuổi con đi nhe má, tội nghiệp .

Vậy cái má khóc, má khóc thì hai đứa nó với Dung cũng khóc theo .

Trong bốn chị em nhà Dung, Thủy xinh đẹp hơn hết tính tình cũng khác. Thủy mạnh dạn dám nghĩ dám làm như đàn ông, con trai. Hễ nó muốn làm cái gì là làm tới đầu tới đuôi. Má thường bảo trong bốn đứa con người má lo lắng nhất là con Thủy. Nhiều lúc Dung nói chơi với má nó không ăn hiếp người ta thì thôi, ai dám ăn hiếp nó mà má lo.

Hồi nó mười tám, mười chín tuổi đã có nhiều người ngoài xóm chợ giàu có mai mối xa gần. Nhưng nó chẳng quan tâm tới. Những khi ai mà khen “ con nhà ai nhìn ngộ quá dễ thương quá ” thì nó trả lời kiêu khời khời, nó nói :

- Giống má tui chớ ai, đừng có thấy má tui nhà quê mà làm nghe, gái Nha môn chính gốc đấy. Đẹp nhất xứ bên đó nếu không nội tui đâu lặn lội qua tới bên cưới. Hồi ba tui mới mất má tui một nách bốn con mà vẫn có người đi hỏi cưới á. Tui còn lâu mới bằng má tui hồi trẻ ...

Dung học sư phạm, ra trường Dung xin về dạy gần trên xã cho gần nhà thì Thủy vào đại học. Dung quen rồi đi tới hôn nhân với Tánh làm hiệu phó trong trường.

Trước đám cưới má kêu hai vợ chồng Dung lại. Má nói má cho hai đứa miếng đất kế bên để cất nhà ở riêng cho thoải mái. Nhưng Tánh không chịu, Tánh nói :

- Con cảm ơn má nhưng ở riêng làm chi má ơi. Nhà mình cũng đơn chiếc cứ để tụi con ở chung phụ hợp má một tay. Chừng nào út Thông lớn cưới vợ hãy tính tiếp. Nhà con ở bên đông anh em nên không cần phải lo nhiều.

Ngày đám cưới Dung chị Xiêm mới sinh con còn non ngày tháng nên không về được. Trước đám cưới mấy bữa Thủy dẫn bạn trai về cho má biết mặt như đã hứa. Lần đầu gặp mặt bạn trai Thủy, Dung một phen hết hồn. Cậu con trai ấy cao ráo dễ nhìn nhưng hai cánh tay xăm chằng chịt những hình thù xanh đỏ như dân anh chị. Dung đem chuyện đó nói với má, kêu má dò hỏi Thủy không khéo lại rước họa vào thân. Bữa chiều lúc Thủy lui cui nấu cơm dưới bếp không biết má hỏi chuyện gì với nó mà sau đó coi mò má ủng hộ tình cảm hai đứa. Dung

dò hỏi má thì má nói một câu giống như hỏi chị hai Xiêm lấy chồng, má nói :
“Con má tánh ý ra sao , má biết rõ ”.

Dung sinh đứa con đầu lòng là lúc đám cưới Thủy với cậu con trai ngày trước .
Cậu ta là con chủ quán ăn mà Thủy đi làm thêm thời sinh viên. Hỏi trẻ nghe đầu
cậu cũng có một thời quậy phá nhưng từ khi quen Thủy thì mọi chuyện thay đổi
hoàn toàn. Chẳng biết Thủy nhìn người đúng hay do má hên nên đoán trúng. Chỉ
biết chồng Thủy tươg tá như con voi như vậy chứ Thủy hét một tiếng là chạy te
te. Cưới vợ về thì nhất mực thương yêu chí thú lo mần ăn.

Thủy sinh đứa con đầu lòng thì Thông ra trường và lấy vợ. Chẳng biết thế nào
mà Thông lại lọt vào mắt xanh của một cô dân Sài gòn chính gốc, nhà mặt phố.
Thường ngày má hay nói Thông là đứa ngoan ngoãn và khiến má yên tâm nhất.
Thế mà Thông cũng chính là đứa có nhiều rắc rối nhất trong cuộc sống gia đình.
Đầu tiên chuyện Thông cưới vợ. Dung là người đầu tiên lo lắng bởi vợ Thông
vốn con nhà giàu được nuông chiều từ nhỏ. Người ta tiểu thư biết có hợp với
nhà mình không. Thật tình Dung mong Thông cưới một cô vợ ở quê hơn. Sau
khi nói một câu cũ rích “ Con má tánh ý ra sao má biết rõ ” thì má xách trà cau
đi hỏi vợ cho Thông. Sóng gió bắt đầu xảy ra từ lúc vợ Thông sinh đứa con đầu
lòng. Trước đó, Thủy đã nhiều lần nói với Dung chuyện Hằng vợ Thông có ý
khinh khi, chê má nhà quê. Hằng luôn tìm cách tránh né để khỏi về quê chồng
trong những dịp lễ tết hay giỗ kỵ.

Chuyện ngày càng lớn hơn khi bé Ngọc con Thông được vài tuổi. Một lần má lên
thăm hai vợ chồng Thông. Khi má đưa cho bé Ngọc những quà bánh dưới quê
con bé cứ lắc đầu không chịu lấy. Má gạn hỏi nó ngây thơ trả lời là “ mẹ dặn như
vậy ”. Chiều đó khi Thủy qua chơi chị giúp việc tọc mạch lại cho Thủy nghe. Với
bản tính của mình Thủy làm âm lên chửi Thông không biết dạy vợ rồi một hai
xách giỏ bắt má qua nhà mình ở. Về sau hể má lên Sài gòn thăm cháu ngồi
chưa nóng đít bên nhà Thông là Thủy xách xe chạy qua rước má về bên nhà
mình. Từ đó sinh ra xích mích không thuận thảo với vợ chồng Thông. Khiến cho
má buồn lòng thành ra mấy năm liên tiếp má không đi Sài gòn thăm cháu như
hồi trước.

Người ta hay nói con nhà tông không giống lông cũng giống cánh thiệt hông sai.
Thông làm việc ở khối ngân hàng chẳng liên quan chi tới nghệ thuật. Nhưng
Thông cao ráo đẹp trai, phong độ giống ba hồi trẻ. Thông lại có khiếu với cái
đẹp. Thông thích chụp ảnh từ thời sinh viên. Tay ngang không qua trường lớp gì
hết mà Thông lại đoạt giải trong một cuộc thi ảnh. Sau đó thì được người ta mời
chụp cho mấy cô ca sĩ người mẫu. Thuận theo lẽ tự nhiên nhiều cô gái đẹp vây
quanh Thông vì nhiều nguyên do riêng. Mới đầu Hằng cũng ghen tuông rồi ghen
thế nào không biết mà Thông đòi li dị. Người ta đồn về chuyện một cô người
mẫu triển vọng đang ra sức mời chài Thông.

Một bữa chừng xế trưa má đang ngồi trên võng trước hiên nhà vợ Thông dẫn bé
Ngọc xuống tới. Vừa thấy má Hằng oà lên khóc tức tưởi. Hằng bảo Thông dứt
khoát đòi ly dị dù Hằng năn nỉ hết lời. Hằng nói :

- Hôm bữa con có qua nói cho chị tư nghe. Chị giận lắm chị có đi gặp con hồ ly
tinh đó làm cho một trận. Nhưng mà nó dứt khoát không chịu buông anh Thông

ra. Chị Hai cũng điện thoại về can ngăn anh Thông nhiều lần mà anh không nghe. Má giúp con với má ơi, anh mà li dị con với bé Ngọc phải làm sao đây.

Nhằm ngay mùa hè không có đi dạy nên Dung đi cùng má và vợ Thông trở ngược lên Sài Gòn. Tới nhà Thủy thì trời xế chiều. Trong khi Thủy hậm hực kể lại chuyện Thông bỏ bịch và không nghe lời mình thì má kêu Dung gọi điện thoại cho Thông nói má lên vậy thôi .

Sau bữa cơm chiều Thông ghé qua nhà. Vừa thấy mặt Thông, Thủy vẫn cái tính ào ào la rầy Thông như cũ. Ngay lúc đó cô con gái nhỏ của Thủy đi từ trên lầu xuống nó nói :

- Ngoạ biểu mình cậu lên lầu cho ngoạ nói chuyện

Bóng Thông vừa khuất sau góc cầu thang Thủy đã nói với Dung bằng giọng đầy lo lắng :

- Em coi vụ này chắc hỏng xong quá chị ba. Em làm dữ đòi từ mặt nó luôn mà nó còn không nghe huống hồ gì má. Má đó giờ có la rầy đứa nào bao giờ đâu. Má lại thương nó nhất không khéo nó năn nỉ má xiêu lòng cho coi.

Nghe Thủy nói như vậy Hằng đang ngồi trong góc nhà lại oà khóc tiếp. Gần nửa tiếng đồng hồ trôi qua vẫn không thấy má với Thông xuống nhà. Thủy nóng ruột đi ra đi vô rồi chợt như nghĩ ra cách Thủy kêu đứa con gái lớn của mình đang ngồi chơi với bé Ngọc và bảo :

- Diễm con vô tú lạnh bụng hai ly nước lên lầu cho ngoạ với cậu út. Nhớ đứng lại lâu lâu nghe coi ngoạ với cậu út nói gì rồi xuống kể cho mẹ nghe.

Với khoảng thời gian ngắn ngủi để hai ly nước con bé chỉ nghe lóm được bà ngoạ nói với cậu út một câu như vậy “ Đã là đàn ông thì đừng có làm khổ những người đàn bà yêu thương mình. Vợ nó không biết thì từ từ nói cho biết. Má không giận, không trách nó. Con là chồng chấp nhất nó mà chi ” .

Lát sau Thông một tay dìu má chậm chậm bước xuống từng bậc cầu thang. Ngồi nói vài câu chuyện ở quê này nọ với Dung xong, Thông đứng dậy nhượng mắt về phía Hằng rồi nói :

- Chê má tui nhà quê mà xuống dưới kiếm má chi vậy. Tính ngủ ở đây luôn hả ? Về bên dọn dẹp nhà cửa cho bé Ngọc đi ngủ sớm. Lôi con bé đi cả ngày chắc nó mệt như rồi .

Hằng sụt sùi chống chế “ em đâu có nói chê má nhà quê hồi nào đâu ” rồi lủi thủi dẫn con đi theo phía sau lưng Thông. Ra tới cửa Hằng còn quay đầu lại như có ý kiếm má, Hằng nói với vào “ Sáng sớm mai con qua chờ má đi ăn sáng nhe má, má chờ con nghe má ” .

Má cười cười ừ ừ “ ừ , má chờ ”. Thông vừa rờ máy xe chạy khuất đầu ngõ Thủy nôn nóng hỏi liền :

- Sao rồi má , thằng Thông nó nói sao hả má ? Hồng ấy để mai con kiếm con kia làm cho trận nữa cho nó sợ.

Má không trả lời Thủy Thông nói cái gì. Má chỉ nói “ Không có chuyện gì nữa đâu”. Kế tiếp là cái câu mà mấy chị em Dung nghe không biết bao lần “ Con má tánh ý ra sao, má biết rõ ”.

Thông không li dị vợ như từng tuyên bố trước đó. Hằng cũng chẳng còn tính cách tiểu thư như xưa. Cứ lễ tết thì vợ chồng con cái kéo nhau về quê chơi. Vắng vắng vài tháng thì Hằng gọi điện thoại về kêu “ Má ơi, bé Ngọc nó nhắc má quá chừng. Má lên chơi với tụi con vài tuần đi má. Con thèm bánh canh má nấu

rồi ”. Đôi lúc con Thủy đăm ra hờn mát như hồi con nít. Nó bảo “ Má thiên vị thương vợ chồng út Thông hơn thương nó ”.

Thời gian cứ hồi hải trôi. Má vẫn chạy tới chạy lui với những đứa con của mình.

Một buổi trưa ăn cơm xong tự nhiên má kêu thấy nóng trong người. Má sai con Thanh, con gái lớn của Dung nhắc cái ghế mây mà đọt trước chị hai Xiêm về thăm mua tặng ra gốc nhãn trước sân. Để má ra ngồi hóng gió từ sông thổi lên. Má biểu nó bật cái radio nhỏ xíu xài bằng pin của cậu mợ út đem về hôm bữa. Cho má nghe chương trình tân cổ như thường lệ. Má ngồi trên cái ghế mây nhìn theo bóng nắng che khuất một phần sông.

Chợt má xếp cái quạt lại để gọn trong lòng tựa người vào phía sau thành ghế. Má thở hắt ra một cái rồi khép chặt đôi mắt ngủ một giấc thiên thu không thức dậy nữa. Chẳng còn nói cái câu quen thuộc mà bốn chị em Dung nghe tới nổi thuộc lòng mấy chục năm nay : “ Con má tánh ý ra sao , má biết rõ ”

Gió từ mé sông thổi lất lay trên những cành lá. Cái radio treo tòn ten sau lưng ghế đang thả vào không gian những câu vọng cổ buồn hiu hắt.

Song Nhi

tranh BÉ KÝ